

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – BŘEZEN 2018

1. 3. ve 21.00 SEČ
15. 3. ve 20.00 SEČ
30. 3. v 19.00 SEČ

Platí na celém území ČR

Pozice planet v mapce
vyneseny k 15. dni
v měsíci.

PLANETY

Merkur – v první polovině měsíce večer nízko nad západem

Venuše – večer nízko nad západem

Mars – na ranní obloze v Hadonoši a Střelci

Jupiter – v druhé polovině noci ve Vahách

Saturn – na ranní obloze ve Střelci

Uran – na večerní obloze v Rybách

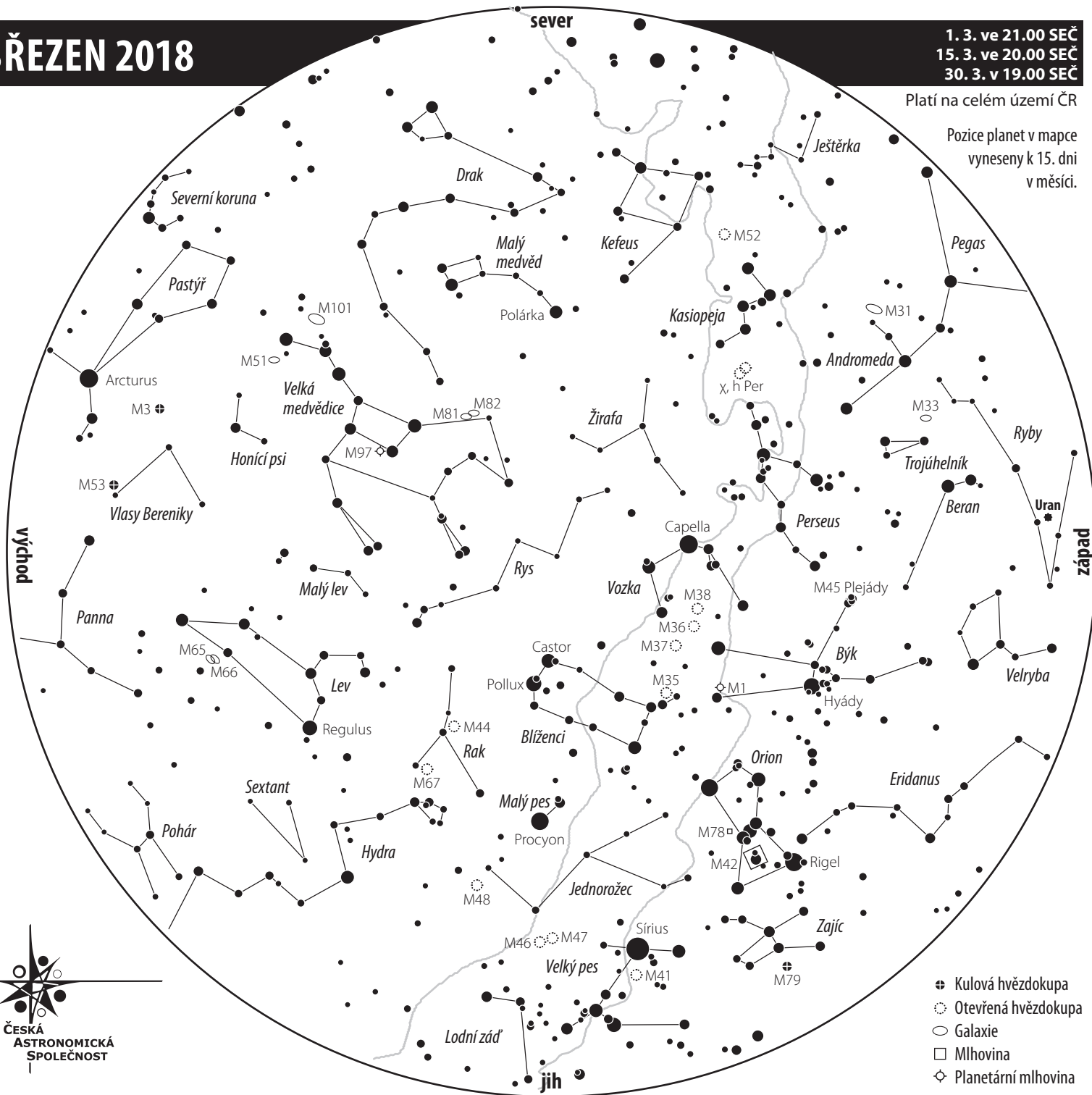
Neptun – nepozorovatelný

ZAJÍMAVOSTI NA OBLOZE

2. Měsíc v úplňku (00.51 UT)
4. Neptun v konjunkci se Sluncem
4. Merkur v konjunkci s Venuší
7. Měsíc v konjunkci s Jupiterem
9. Měsíc v poslední čtvrti (11.19 UT)
10. Měsíc v konjunkci s Marsem
11. Měsíc v konjunkci se Saturnem
11. Měsíc v apogeju (nejdále od Země – 404 640 km)
15. Merkur v největší východní elongaci (18° od Slunce)
17. Měsíc v novu (13.11 UT)
19. Měsíc v konjunkci s Venuší a Merkurem
20. Jarní rovnodennost (16.15 UT)
22. Měsíc v Hyadách na večerní obloze
24. Měsíc v první čtvrti (15.35 UT)
25. Začátek platnosti letního času
25. Jupiter – dvojitý přechod stínů měsíčku
26. Měsíc v perigeju (nejblíže Zemi – 369 138 km)
28. Měsíc v blízkosti Regulu na večerní obloze
29. Venuše v těsné konjunkci s Uranem
31. Měsíc v úplňku (12.36 UT)

Všechny časové údaje uvedeny ve Světovém čase (UT).
Středoevropský čas (SEČ) = UT+1 h

Aktuální mapky na následující měsíc naleznete volně
ke stažení vždy na počátku měsíce na www.astro.cz
a www.udalosti.astronomy.cz

- ☉ Kulová hvězdokupa
- ☼ Otevřená hvězdokupa
- Galaxie
- Mlhovina
- ◇ Planetární mlhovina

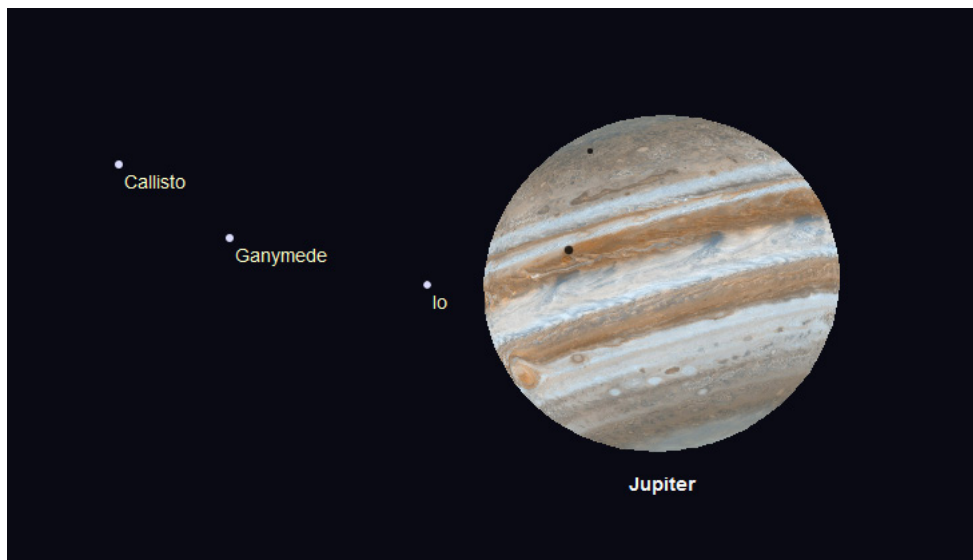
MAPA SEVERNÍ OBLOHY – VHODNÉ OBJEKTY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – BŘEZEN 2018

Březen je bohatý na úkazy spojené s planetami. Nastávají letošní nejlepší večerní pozorovací podmínky pro planetu **Merkur**, kdy jej spatříme nízko nad západním obzorem nedaleko **Venuše**. Největší východní elongace nastává 15. 3. v 16 hodin. Merkur od začátku března stoupá postupně stále výše nad západní obzor, ale na druhou stranu klesá jeho jas z $-1,2$ mag (1. 3.) na $+0,8$ mag (20. 3.). Venuše má konstantní jasnost kolem $-3,3$ mag a její pozorovací podmínky se v průběhu měsíce naopak zlepšují. Na večerní obloze můžeme ještě spatřit **Uran** v Rybách, na další planety si musíme počkat do druhé poloviny noci. **Jupiter** ve Vahách vychází kolem půlnoci a ráno nad jihovýchodním obzorem pak září **Mars** a **Saturn**, bohužel nízko nad obzorem v Hadonoši a Střelci. Pár zajímavých konfigurací nastane mezi planetami a připleťe se do toho i Měsíc. Večer 4. 3. dojde ke **konjunkci Merkuru s Venuší**, Merkur se bude nacházet $1,1^\circ$ severně. Planety spatříme asi hodinu před konjunkcí nízko nad západním obzorem. Dne 18. 3. večer se k nim připojí i tenký srpek Měsíce. Ve středu 7. 3. v 11 hodin bude Měsíc v konjunkci s Jupiterem (Měsíc $3,2^\circ$ severně). **Seskupení Měsíce, Jupiteru, Marsu, Saturnu a hvězdy Antares ve Štíru** na ranní obloze bude pozorovatelné ve dnech 7. až 11. 3. Dne 29. 3. ve 2 hodiny se odehraje těsná **konjunkce Venuše s Uranem**, Venuše bude $0,1^\circ$ jižně. Těsné přiblížení planet bude viditelné večer 28. 3. nízko nad západním obzorem. Večer 22. 3. bude Měsíc v Hyadách, k zákrytu Aldebaranu však dojde již pod obzorem.

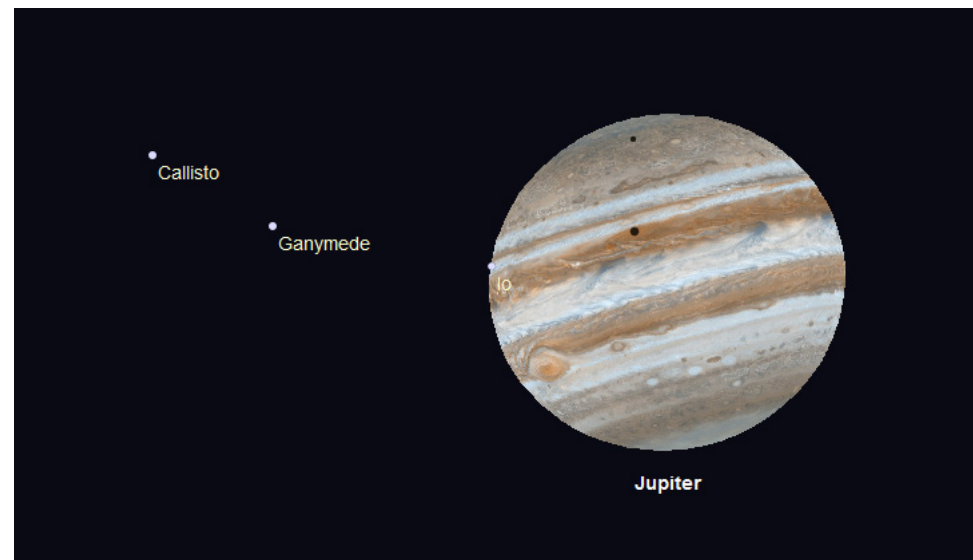
Zajímavá situace nastane na Jupiteru v noci ze 24. na 25. 3. – tzv. **double shadow transit**. Jelikož se tou dobou bude měnit čas ze SEČ na SELČ, uvádíme časy úkazů raději v UT. Po východu planety se budou na její kotouč již promítat stíny měsíčků Io a Ganymede. Ty jsou na světlém pozadí poměrně kontrastní a k jejich pozorování stačí malý 5cm dalekohled se zvětšením 50x. Krátce po 22.00 UT uvidíme i vstup samotného Io před planetu. Sledování přechodu měsíce již vyžaduje větší přístroj i zvětšení a hlavně dobrý seeing. Stín Ganymedu opustí kotouč ve 23.05 UT, stín Io krátce na to ve 23.15 UT. Přechod Io skončí v 00.12 UT a přechod Ganymedu naopak začne v 01.28 UT a skončí ve 02.34 UT. Celou podívanou dokreslí přítomnost GRS, která prochází centrálním meridiánem kolem 23.20 UT.

Jarní rovnodennost nastává 20. 3. v 16.15 UT. Jak už bylo zmíněno, v neděli 25. 3. začne platit **středoevropský letní čas** (SELČ). Nezapomeňte si ve 02.00 SEČ posunout hodiny na 03.00 SELČ.

Na TV Prima ZOOM bude 18. 3. ve 20.00 hod. premiéra biografického dokumentu "Grygar" o českém astrofyzikovi Jiřím Grygarovi.

24. 3. – 21.40 UT

24. 3. – 22.04 UT – vstup Io